

Edukacja antydiskryminacyjna TU, Edukacja globalna TERAZ

**łączenie perspektyw
antydiskryminacyjnej i globalnej
w edukacji formalnej i pozaformalnej**

scenariusze lekcji

SZKOŁA

RÓWNOŚCI

**TOWARZYSTWO
EDUKACJI
ANTYDISKRYMINACYJNEJ**

„People in boxes” – Ludzie w pudełkach

1. Tytuł, temat lekcji: „People in boxes” — Ludzie w pudełkach

2. Czas trwania: 45 minut

3. Krótki opis scenariusza: Lekcja ma pozwolić uczniom i uczennicom poznać i nazwać części swoich tożsamości. Ma pomóc im określić swoje przekonania, doświadczenia, uprzedzenia, poczuć, jak to jest być zaszufadkowanym bądź jaki wpływ ma etykietowanie na ich nastawienie do innych ludzi. Jak trudno przyznać się do tej części swojej tożsamości, która jest dla nas wstydliva bądź społecznie oceniana negatywnie. Celem jest, by pokazać młodym ludziom, że różnimy się od siebie, co jest wartością samą w sobie, ale wciąż wiele nas łączy.

4. Autorka: Izabela Niedzwiedzka

5. Poziom edukacyjny: II lub III etap edukacyjny

6. Słowa kluczowe: stereotypy, etykietowanie, ocenianie ludzi, różnice, różnorodność jako wartość

7. Przedmiot: język angielski, godzina wychowawcza, wiedza społeczeństwie

8. Związek z podstawą programową:

- Wymagania ogólne: Życie społeczne
- Wymagania szczegółowe:
Uczeń: 1) podaje przykłady zbiorowości, grup, społeczności i wspólnot; charakteryzuje rodzinę i grupę rówieńczą jako małe grupy (...);
4) rozpoznaje role społeczne, w których występuje, oraz związane z nimi oczekiwania;
5) wyjaśnia, jak tworzą się podziały w grupie i w społeczeństwie (np. na „swoich” i „obcych”) i podaje możliwe sposoby przeciwstawiania się przejawom nietolerancji.

9. Cele lekcji: Po lekcji uczeń/uczennica:

- Zrozumie, że ludzie różnią się między sobą i to jest naturalne, a jednocześnie wiele ich łączy (cech, doświadczeń, upodobań);
- Pozna mechanizm etykietowania i możliwości identyfikowania się z ludźmi i grupami mimo różnic;
- Dowie się, jak etykietowanie, szufadkowanie ludzi ogranicza nasze doświadczenia, tworzy nierealny obraz rzeczywistości i wpływa negatywnie na nasze relacje, tzn. uleganie stereotypom i tworzenie uprzedzeń.

10. Metody pracy: symulacja, dyskusja

Formy pracy: indywidualna i grupowa

11. Środki dydaktyczne i materiały: sznurek dzielący salę zajęć na pół bądź kolorowe szarfy symbolizujące podział podłogi na pudełka, szary papier, markery

12. Przebieg lekcji

- a. Podaj uczniom i uczennicom temat lekcji. Poproś, by wymienili skojarzenia związane z tematem, na zasadzie burzy mózgów. Zapisz je na tablicy lub dużej kartce. **(3 minuty)**
- b. Zaproponuj, że obejrzą 3-minutowy materiał z duńskiej telewizji jako inspirację do zajęć. Zapytaj o refleksje. **(5 minut)** Uwaga: wariant możliwy w klasie, gdzie poziom kompetencji językowych pozwoli na zrozumienie tekstu.
  - Reklama TV2 Danmark: TV 2 | All That We Share: <https://www.youtube.com/watch?v=jD8tjhVO1Tc> (film tylko w angielskiej i francuskiej wersji językowej)
- c. Zadaj pytania pomocnicze:
  - Co was zaskoczyło w tym filmie? Co się podobało, a co nie?
  - Gdzie spotykacie się z etykietowaniem?
  - Jak wpływa na grupę podział: „my” i „oni”, „nasi” i „inni”/„obcy”?
- d. Podziel klasę na cztery grupy, przydziel zadania, poproś, by wypracowali wspólne odpowiedzi:
  - zachowania i emocje ludzi, którzy dostają etykiety;
  - myśli ludzi, którzy dostają etykiety, stereotypowe określenia;
  - przyczyny etykietowania;
  - skutki etykietowania.
  - Zaproponuj, by odwołali się do filmu i własnych doświadczeń.
  - Poproś uczestników i uczestniczki o zaprezentowanie efektów prac w grupach. **(15 minut)**
- e. Poproś uczniów i uczennice, by przeszli na jedną stronę sali. W drugiej wyznacz sznurkiem granicę lub taśmami okręgi tak duże, by mogło do nich wejść po kilka osób. Zaproponuj doświadczenie.

Wyczytaj następujące pytania i poproś, by uczestnicy i uczestniczki stawali/stawały w wyznaczonych miejscach według udzielanych odpowiedzi:

- „Kto z was kiedykolwiek był ukarany w szkole?”
- „Kto z was jest niezadowolony ze swojego wyglądu?”
- „Kto z was był nazywany kujonem lub lizusem w szkole?”
- „Kto z was był nazywany leniem z powodu nieodrobionych lekcji lub niepowodzeń szkolnych?”
- „Kto z was był kiedykolwiek nazwany gnojkiem lub gówniarzem?”
- „Kto z was kiedykolwiek był nazwany tchórzem przez kolegów/koleżanki?”
- „Kto z was był kiedykolwiek nazwany skarżypytą?”

Obserwuj ruch na sali, szczególnie w momentach, gdy któraś z osób została sama, bez grupy. **(10 minut)**

f. Poproś, by uczniowie i uczennice usiedli/usiadły w okręgu.

Omówienie — zadaj pytania:

- Jak się czuliście w trakcie tego ćwiczenia?
- Jaki wpływ na to doświadczenie miał obejrzany wcześniej film?
- Czy było ono łatwe, czy trudne? Dlaczego?
- Jak się czuliście, gdy w ocenianiu Was używano uogólnień?
- Jakie emocje wywołuje w ludziach generalizowanie? (10 minut)

g. Podsumowanie: rozdaj uczestnikom/uczestniczkom samoprzylepne kolorowe kartki, poproś by dokończyli/dokończyły zdanie: Dziś na zajęciach...

Poproś o przyklejenie kartek na tablicę lub plakat z napisem „People in boxes”, gdzie na początku zajęć podawali swoje skojarzenia odnoszące się do tematu. (2 minuty)

13. Komentarz metodyczny:

- Ważne jest, żeby podczas tych zajęć nie oceniać, nie komentować, ale też nie dopytywać, kiedy osoby odpowiadają na jakieś pytanie.
- Pozwól uczniom i uczennicom poruszać się po sali swobodnie, nawet jeżeli ktoś z jakichś powodów nie będzie chciał przemieszczać się zgodnie z instrukcjami.
- Mogą pojawić się trudne emocje, bo odwołując się do własnych doświadczeń, możemy przywołać nieprzyjemne wydarzenia, historie, gdy zostaliśmy niesprawiedliwie ocenieni lub zaszkladowani, obarczeni etykietką.
- Zadbaj o czas na omówienie zajęć — to bardzo ważny element tego scenariusza.

14. Materiał dodatkowy:

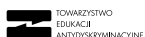
- Antydyskryminacja. Pakiet edukacyjny, Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Warszawa 2005, <https://www.ore.edu.pl/materiay-do-pobrania-55886/category/94-publikacje?download=270:antydyskryminacja.-pakiet-edukacyjny>.
- Słownik w portalu Rownocsc.info: <https://rownocsc.info/dictionary/>.

SZKOŁA

RÓWNOŚĆ

Publikacja jest częścią serii Szkoła Równości.

© Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej

Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej

ul. Kłopotowskiego 9/31, 03-718 Warszawa

tel: 535 559 557

e-mail: biuro@tea.org.pl

Publikacja jest współfinansowana w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP

Publikacja jest dostępna na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska (CC BY 3.0). Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Towarzystwa Edukacji Antydyskryminacyjnej. Utwór powstał w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2017. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o programie polskiej współpracy rozwojowej. Treść licencji jest dostępna na stronie <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl>.